

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: UIT EN VOOR DE PRAKTIJK: ABR. MEY EN JAMES POLAK; LITERATUUR: G. J. JACOBS EN J. KOSTER; BESLECHTE
GESCHILLEN: Mr. A. E. J. NYSINGH; — UIT HET BUITENLAND: JAC. H. KRAMER — EFFICIËNTIE: L. POLAK

MEDEWERKERS: TH. ANDRIES, H. J. VAN ARKEL, PROF. Mr. Dr. H. W. C. BORDEWIJK, J. P. CROIN, Mr. P. J. DAM, E. VAN DIEN, TH. A. DYRBYE Jr.,
W. H. ELLES, G. W. FRESE, Dr. W. J. HARTMANN, LEONARD JACOBS, S. KONIJN, R. KUIJPER, J. PAARDEKOOPER, PROF. Dr. N. J. POLAK,
J. C. SPANGENBERG, J. E. SPINOSA CATTELA, J. F. STARKE, Dr. A. STERNHEIM, PROF. J. G. CH. VOLMER

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY
TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 26600

UITGEVER: J. MUUSSES - PURMEREND
TELEFOON 77 - GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADRUk IS GEORLOOFD, ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10 —, FRANCO PER POST F 10.24. BUITEN-
LAND F 10.60. MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG

INHOUD

Vorraadsopnamen en verantwoordelijkheid	Blz.	17
door S. Konijn en H. ten Have		
Vorraadopneming bij een veem	"	18
door Joh. M. Schols		
Literatuur	"	19
Red. G. J. Jacobs en J. Koster		
Industrial Control, door G. J. Jacobs		
Uit en voor de praktijk	"	21
Red. Abr. Mey en James Polak		
Opgave No. 23 (Inrichting administratie v/h weekblad „Wereldnieuws“) — Uitwerking en beoordeeling van opgave No. 20 (Expeditie- en Veembedrijf)		
Efficiëntie	"	24
Red. L. Polak		
Het Ned. Instituut voor Efficiency — De T. O. P. A. — De vereeniging voor Belastingwetenschap — Ver- spilling in de Automobiel-Industrie — Samenwerking tusschen Accountants en Ingenieurs — Kostprijscalcula- tie bij Banken — Efficiëntie in IJzergieterijen		
Het onderscheid tusschen de verantwoordelijkheid in de uitoefening van de private en de publieke taak van den Accountant (Stellingen)	"	26
Vragenbus	"	28
Boeking der Dividend- en Tantième-belasting ten laste van het bedrijf		
Boekbeoordeeling	"	29
Regeringsbemoeiing met het bedrijfsleven in Neder- land en Nederlandsch-Indië van Mr. M. W. F. Treub, door Prof. J. C. Ch. Volmer		
Najaarsexamen 1925 van het Ned. Instituut van Accountants Accountancy C	"	29
Ontvangen boekwerken	"	32

VOORRAADSOPNAMEN EN *) VERANTWOORDELIJKHEID

In het Novembernummer van 1925 van dit tijdschrift heeft Prof. *Limperg* een antwoord gegeven op de door ons gestelde vraag:

„Heeft de accountant, ingeval hij voor een veembedrijf belast is met de opdracht voor volledige controle, ook de in het veem opgeslagen voorraden te controleren, teneinde vast te stellen dat tegenover de in omloop zijnde ceelen, ook de daarop vermelde hoeveelheden goederen in de veemen zijn opgeslagen? Moet hier ook opname van dien goederenvoorraad plaats vinden?“

Alhoewel wij het uitvoerig gemotiveerde antwoord ten eerste waardeeren, zoo zal Prof. *Limperg* het ons toch zeker niet euvel duiden, dat de door hem aangegeven oplossing ons niet heeft bevredigd. En wij achten ons dan ook verplicht, den steller van het antwoord van onze afwijkende meening te doen blijken.

Vooraf zij evenwel opgemerkt, dat het geenszins onze bedoeling geweest is, den voorstanders der verplichte controle van den goederenvoorraad eens aan den tand te voelen, door hen te stellen voor de oplossing van een moeilijkheid, welke door ons als de opperste consequentie van het systeem der goederencontrole zou worden beschouwd. Toen wij bovengenoemde vraag samenstelden — en wel geheel naar aanleiding van een voorval in de praktijk — beseften wij heel goed, dat het hier een geval betrof, dat schijnbaar wel overeenstemming vertoonde met de bekende en belangrijke kwestie van de controle der goederenbeweging en de opname van den goederenvoorraad, maar er in wezen geheel van verschilde. Prof. *Limperg* toont in zijn antwoord dit verschilpunt ook duidelijk aan.

Vooropgesteld zij nu, dat er tusschen Prof. *Limperg* en ons geen verschil van meening bestaat over de bekende kwestie van de controle der goederenbeweging en de opname van den voorraad.

Dit neemt niet weg, dat het van belang is, dat hij zijn standpunt hieromtrent, in verband met de door ons gestelde vraag, nog eens in het kort heeft uiteengezet. Van groot belang is het, dat nu eens van zulk een tot oordeelen bevoegde zijde is vastgelegd, dat zonder de controle der goederenbeweging en de opname van den voorraad als sluitstuk daarvan, geen verantwoordelijkheid kan worden gedragen, o.a. voor de juistheid van

*) Daar wij ter zake ook nog een schrijven hebben ontvangen, dat wij eerst in het volgend nummer kunnen opnemen, stelt Prof. *Limperg* zich voor op dit en het volgende artikel bij de beantwoording van genoemd schrijven terug te komen.

debiteuren- en crediteurensaldi. Het bleek ons nog, dat dit laatste nog niet door alle voorstanders van de controle der goederenbeweging wordt erkend. Van de tegenstanders zij hier maar gezegen.

Zooals echter reeds hierboven door ons uiteengezet, hebben wij tenminste de, in de door ons opgeworpen vraag, gestelde principe-kwestie beschouwd als een uiterste consequentie van het, mede door ons, voorgestane systeem ten aanzien der opname van den voorraad.

Door Prof. *Limpert* wordt de kern van de vraag anders gezien dan door ons. Immers, het gaat hier niet in de eerste plaats om het in omloop zijn van valsehe ceelen; dit geval staat gelijk met de kwestie van valsche geld, valsehe wissels, etc. al kan hier de accountantcontrole nog wel licht verschaffen.

Van meer belang is de vraag, of de accountant verantwoordelijk is voor het ontbreken van goederen, opgeslagen tegen afgifte van ceelen.

Vast staat, dat het veem hiervoor verantwoordelijk is, dat dit een soortgelijke verplichting op zich neemt als b.v. een bank, welke fondsen in open bewaargeving beheert. Een tekort van den opgeslagen voorraad brengt dus met zich een in geld waardeerbare verplichting van het veem, en zonder opname van den voorraad, bij voorkeur zoo kort mogelijk voor of na den balansdatum, gekoppeld aan de controle der goederen-mutaties tot dezen datum, blijft deze verplichting voor den accountant verborgen. De automatische uitoefening der voorraadecontrole door de ceelenhouders onthefte ons niet van de verplichting tot toepassing van dit controlemiddel, evenmin als wij ontheven zijn van de controlewerkzaamheden aan de crediteurenadministratie, uithoofde van het nauwlettend toezicht der crediteuren zelf op de inning van de hun toekomende penningen.

Verder mag niet vergeten worden, dat de opname, ten aanzien van de hierboven uiteengezette verplichting van het veem, het eenige middel van onderzoek moge zijn, zij is een aansluitend controlemiddel ter vaststelling van de post „TE VORDEREN HUREN”, waarvoor dient vast te staan, dat alle opgeslagen goederen in de uitstaande ceelenadministratie worden teruggevonden, en, omgekeerd, dat op de uitstaande ceelen geen goederen zijn afgeleverd, welke niet in de opslag- en ceelen-administratie zijn verantwoord; ten aanzien van laatstgenoemden balanspost mag de handteekening van den accountant toch zeker het vertrouwen wekken, dat hij op goede gronden van de juistheid er van overtuigd is.

Het moge juist zijn, dat de goederenvoorraad zelve geen deel uitmaakt van de Jaarrekening, de verplichtingen, welke uit een verschil in dien voorraad voortvloeien, maken hiervan ongetwijfeld wel deel uit, evenals de balansposten, welke aan de grootte van dien voorraad onafscheidelijk verbonden zijn.

S. KONIJN

H. TEN HAVEN

VOORRAADOPNEMING BIJ EEN VEEM

In het Novembernummer van dit Maandblad beantwoordt Prof. *Th. Limpert Jr.* de volgende vraag:

„Heeft de accountant, ingeval hij voor een veembedrijf belast is met de opdracht voor volledige controle, ook de in het veem opgeslagen voorraden, te controleeren, ten einde vast te stellen dat, tegenover de in omloop zijnde ceelen, ook de daarop vermelde hoeveelheden goederen in de veemen zijn opgeslagen? Moet hier ook opname van den goederenvoorraad plaats vinden?”

Met belangstelling heb ik het uitvoerig en helder betoog van Prof. *Limpert* gelezen, hetwelk ik zeker grootendeels kan onderschrijven. Omtrent de door den geachten schrijver getrokken conclusie verschil ik echter met hem van meening, terwijl er ook in het artikel zelf enkele opmerkingen voorkomen, die ik niet tot de mijne kan maken.

Gezien de belangrijkheid van het onderwerp, vind ik het wel gewenscht te dezer plaatse de punten, waarover ik van meening verschil, kenbaar te maken.

Op pagina 157 2de kolom zegt Prof. *Limpert*:

„Van belang is 't intusschen, er op te wijzen, dat 't bij de oplossing van het vraagstuk, waarmede we ons bezig houden, niet gaat om de ontdekking van diefstallen. Ziedaar alweer een vaak voorkomend misverstand. Natuurlijk moet de controle zoodanig zijn, dat zij binnen redelijken tijd tot de ontdekking daarvan leidt. Maar het getuigt van een onjuist inzicht in de beteekenis van en de doelstelling bij de accountants-controle, indien men daarbij de ontdekking van diefstallen op den voorgrond stelt.”

Ik geloof, dat hier dat deel der controle, hetwelk beoogt fraude te constateeren, te veel op den achtergrond wordt geschoven en dat hierin gedeeltelijk de oorzaak schuilt, waardoor ik tot eene andere conclusie ten opzichte der gestelde vraag kom.

Niet dat ik het constateeren van fraude bij het uitoefenen eener regelmatige controle hoofdzaak vind, doch ik plaats mij op het standpunt, dat, indien een client ons een opdracht tot volledige controle zijner administratie geeft, hij van ons verwacht, dat wij al die werkzaamheden zullen verrichten, die hij — in verband met de ons verstrekte opdracht — redelijkerwijs van ons zal en mag verlangen.

En daarom moet de controle niet uitsluitend ten doel hebben, om materiaal te verzamelen, teneinde bijv. bedrijfshuishoudkundige adviezen te kunnen geven, die zeker voor het bedrijf van groote waarde zijn en belangrijk finantiëel voordeel kunnen opleveren, maar zij moet evenzeer beoogen, om fraude te kunnen constateeren, welke vaststelling, gezien de daarmede gepaard gaande finantiëele schade, voor onzen cliënt eveneens van groote waarde is. Daarom vind ik beide onderdelen van onze controletaak belangrijk.

En nu stel ik de vraag: „Wanneer van de bij het veem opgeslagen goederen door het personeel hoeveelheden ontvreemd worden, wat is dan daarvan het gevolg voor het veem?” Het antwoord is: „Het veem moet t.z.t. aan den houder van het ceel de waarde der gestolen goederen vergoeden.”

Dit antwoord dwingt ons nu, om onze controle-taak zoodanig uit te oefenen, dat wij dergelijke diefstallen kunnen ontdekken, zoodat bij het opmaken der jaarrekening met het voor het veem bestaande obligo tot het geven van schadevergoeding rekening gehouden kan worden.

En nu geef ik onmiddellijk toe, dat men aan de controle, die derden — in casu de ceelhouders — door het onverwachts opvragen der goederen, uitoefenen, een grooten steun heeft; toch kan deze naar mijne meening niet geheel in de plaats van de door den accountant uit te oefenen controle treden, daar zij ons niet tijdig op het bestaan van genoemd obligo wijst.

Hiervóór heb ik gezegd, dat het veem de waarde der gestolen goederen aan den ceelhouder moet vergoeden en dat deze schuld in de balans van het veem tot uitdrukking zal moeten komen.

Nu zegt Prof. *Limpert* op pag. 157 2de kolom:

„Voorraden noch ceelen hebben iets met de jaarrekening uit te staan.”

Ten opzichte der gestolen goederen vermeen ik reeds het tegendeel bewezen te hebben, doch naast dit punt is er nog eene andere belangrijke factor, waarvoor het noodig is te weten, welke goederen op een zeker tijdstip bij het veem zijn opgeslagen. Deze factor is de post „Nog te ontvangen huren”, waarmede